Відсканована для Hurtom.com в 27.09.2011

МИ ЛЮБИМО ЧИТАТИ

Барвінок

12

ГРУДЕНЬ 2005

Журнал школярів України

А що ти попросиш у святого Миколая?

Головний редактор Василь ВОРОНОВИЧ

Журнал удостоєний
Почесної Грамоти Президії Верховної Ради УРСР — 1978 р.,
Почесної Грамоти Кабінету Міністрів України — 2003 р.

Адреса: 04119, м. Київ, вул. Дегтярівська, 38—44.
тел.: 492-93-13; т/ф: 483-99-13.
E-mail: barvinok@svitonline.com

Відповідальний секретар (договори, реалізація) — Л.І. КОЗІЙ, тел.: 492-93-15.
Головний бухгалтер — Г.П. ЧЕРНИШ, тел.: 492-93-17.
Офіс-менеджер (листи, бюро іменинників) — А.М. ГЕВЧУК, тел.: 492-93-13.

© «Барвінок», 2005.

Видається з січня 1928 р.
Засновник і видавець: трудовий колектив редакції.
КВ № 5689, 12.12. 2001 р.
Передплатний індекс **74022.**
Річна пільгова передплата — індекс **91800**
(див. Каталог видань України, 2006 р., **стор. 153** у поштових відділеннях).

Тираж 27207 прим., передплатний 25300 прим.
Ціна за передплатою за Каталогом ДП "Преса",
вроздріб — договірна.
Вимагайте журнал у кіосках преси.
Виготовлення НОВИЙ ДРУК м. Київ, вул. Магнітогорська, 1.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.
Малюнок на обкладинці О. МІХНУШОВА.

ISSN 0132-5930

"Барвінок" № 12 (892) 2005 р. — літературно-художній і загальноосвітній журнал для дітей молодшого та середнього шкільного віку. Заснований у 1928 році

Для тих, хто хоче знати і вміти більше, бути винахідливим, стати лідером, пропонує:

- *Люмос Сорбіс!*.....стор. 2—3;
- *мандруючу школу* .....стор. 4—5;
- *Русалоньку в банці*.....стор. 6—9;
- *заробити 1000 гривень*.....стор. 11;
- *секрети Феї* .....стор. 12—13;
- *святкове купання*.....стор. 15;
- *витівки тролів*.....стор. 16—17;
- *єгипетську вазу*.....стор. 18;
- *іграшку-талісман*.....стор. 25;
- *дзвін-гавкун*.....стор. 26;
- *Барвінкове лото*.....стор. 27—28

і багато, багато іншого для розумних, мрійливих, допитливих і кмітливих.

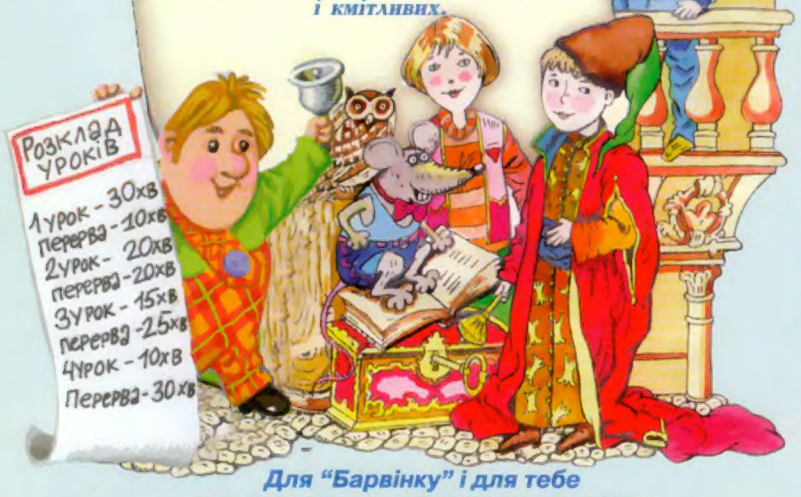

Для "Барвінку" і для тебе придумували, мудрували, писали:

Український народ та інші народи. Стародавні мудреці, вчені, святий Миколай. Винахідники, письменники, журналісти, художники, Інтернет, ВПС, "Укрпошта", Федерація футболу України, брати Клички. Президент Барвінок, Міністерство читання, Дід Мороз, Гаррі Поттер, робот Вакамару, Баба Яга, велетень Шрек.

СТАНЬ ПИСЬМЕННИКОМ!

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС "ПРИГОДИ БАРВІНКА"

Тільки в "Барвінку" переможці літературного конкурсу отримують гонорари як справжні письменники!

ЗАГАДКОВИЙ ВІТЕР

КАЗКА

Барвінок приїхав на вокзал, щоб купити квиток. Куди саме помандрує — він ще не вирішив. Тож і ходив від платформи до платформи. Аж раптом налетів вітер, зірвав із голови капелюха. Наздогнавши і піднявши його, Барвінок побачив під ним квиток до Лондона.

— Це чудово! — вигукнув він і сів у потяг.

У Лондоні, коли вийшов із вагона, побачив, що стоїть на межі 9 і 10 платформ. Неподалік помітив засмученого хлопчика з совою у клітці. Барвінок відразу впізнав Гаррі Поттера. Підійшов до нього й відрекомендувався:

— Привіт, я Барвінок. Ти чому такий засмучений?

— Мене не зустріли мої родичі Дурслі, а канікули, якщо я залишаюсь в Англії, мушу проводити лише у них. Такі правила в нашій школі чарівників.

— Їдьмо зі мною в Україну, — запропонував Барвінок.

— Це країна, яка знаходиться в центрі Європи? — спитав Гаррі. — Поїду з радістю!

Барвінок залишав Англію, так і не познайомившись із нею. Та це його не засмучувало — адже він міг допомогти Гаррі Поттеру.

У цьому їм допомагали:

Головний редактор.....Василь ВОРОНОВИЧ
Редактор відділу літератури.....Світлана ПРУДНИК
Літературний редактор.....Любов ВОРОНОВИЧ
Художній редактор.....Олександр БАСС
Комп'ютерна верстка.....Єлизавета РУДЕНКО

Найбільше маленькому чарівникові сподобалися Карпати. Разом з Барвінком та іншими дітьми вони щодня вирушали в гори. Одного дня маленька Соломійка побігла за великим барвистим метеликом, упала і скотилася з гори. Вона лежала бліда і нерухома.

— Не хвилюйся, Соломійці я допоможу, — сказав Гаррі Барвінку і спрямував чарівну паличку на дівчинку: — Люмос Сорбіс!

На обличчі Соломійки з'явився рум'янець, вона розплющила очі й усміхнулася.

Гаррі дуже сподобалися канікули в Україні. Він пообіцяв і наступного літа приїхати. А Барвінок ніяк не міг збагнути, як поїзд з України потрапляє через море до Англії. І знову налетів загадковий вітер і прошепотів: "Чарівний поїзд може рухатися і по землі, і морем".

Анастасія ЧАЙКОВСЬКА, м. Рівне

БАРВІНОК

Легенда

Сьогодні дівчатка й хлопчики читають "Барвінок". А про те, як він народився, є давня легенда. Ще бабуся моєї бабусі переказувала її своїм онукам.

Колись біля нашої хати росло багато барвінку. На кожне свято ним прикрашали кімнати. Барвінок був з бабусею і коли веселилася, і коли сумувала. Не один раз витирала вона сльози пелюстками барвінку.

Добрий чарівник вирішив віддячити барвінку. Він перетворив його на хлопчика Барвінка. Відтоді Барвінок почав допомагати всім людям.

Хлопчик Барвінок і зараз ходить по світу. Він гостює і в мене щомісяця та допомагає вчити уроки.

Микола КОРОП, Чернівецька обл.

Переможці літературного конкурсу Катерина БОНДАРЕНКО з Донецької, Катерина КУДРЯ з Херсонської, Микола КОРОП із Чернівецької областей, Марія ПІСКУН із Києва, Анастасія ЧАЙКОВСЬКА з Рівного отримають гонорари — 50 гривень. "Барвінок" завжди дотримує свого слова.

Барвінковий привіт тобі, читачу!

Цілий рік ми були з тобою разом. Мені й Барвінку сподобалося мати такого друга, як ти. А тобі з нами як велося-жилося? Якщо цікаво, то залишаймося разом і наступного року — нагадай батькам, що до закінчення передплати на 2006 рік залишилися лічені дні.

Тоді й свята січня зустрінемо разом: **1** — Новий рік; **6** — Свят-вечір, багата кутя; **7** — Різдво; **13** — Меланки, щедрий вечір; **14** — Василя, Новий старий рік; **18** — голодна кутя; **19** — Водохреща, Йордан. Ти і наколядуєшся, і нащедруєшся, і позасіваєш — нічого не пропусти. Народна мудрість каже: "Як рік почнеш, так його і проживеш".

Почни рік з "Барвінком"!

ПОСТАВ ОЦІНКУ!

Шановний громадянине Барвінкової республіки! (Це до тебе, барвінчатко, так звертається Президент Барвінок.) На початку року було утворено уряд Барвінкової республіки. До його складу увійшло десять міністерств:

Міністерство знань
Міністерство мандрівок
Міністерство української мови
Міністерство читання
Міністерство фантазії
Міністерство запитань
Міністерство розваг і солодощів
Міністерство моди
Міністерство ромашок і кузьок
Міністерство чемпіонів.

Погортай цьогорічні номери "Барвінку" і напиши, як, на твою думку, працювали міністерства. Тобто постав кожному оцінку. Чи, може, наш уряд слід відправити у відставку? Які міністерства треба ліквідувати? Які нові утворити?

Не лякайся цих "дорослих" завдань-запитань. Починай вчитися бути справжнім громадянином. Адже у 2006 році ти разом з іншими барвінчатами обиратимеш парламент Барвінкової республіки.

Художник Н. АНІКІНА

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА БАРВІНКОВОЇ РЕСПУБЛІКИ № 8

1. Вітаю громадян Барвінкової республіки з Новим роком!

2. Доручаю Дідові Морозу забезпечити всіх барвінчат подарунками.

3. Уклінно прошу мам і тат, бабусь і дідусів не позбавляти донечок і синочків, онуків права і в 2006 році бути з "Барвінком" — до закінчення передплати залишилися лічені години.

Президент БАРВІНОК

ВАКАМАРУ — ПОМІЧНИК ПРЕЗИДЕНТА

Редакція збирається придбати незвичайного робота Вакамару. Він стане надійним помічником Президента Барвінка. Робот "упізнає" 10 осіб і розуміє 10 тисяч слів. Вакамару нагадуватиме Президенту про важливі зустрічі, а ще — охоронятиме редакційні таємниці. Це перший в історії робот з такими здібностями доглядальника й секретаря. Та найбільше, кажуть, Вакамару полюбляє розбирати пошту — пишіть листи, барвінчата!

ОЙ ХТО, ХТО МИКОЛАЯ ЛЮБИТЬ

Міні-анкета

Барвінчатко!

"Барвінок" хоче дізнатися, як у твоїй родині відзначають свята. Будь ласка, надішли до редакції відповіді на запитання:

1. Чи приходить до тебе святий Миколай? Як це зазвичай буває?

2. Які подарунки приносить тобі Миколай?

3. Чи знаходив ти хоч раз під подушкою передплатну квитанцію на "Барвінок" від Миколая?

4. Якби ти міг написати листа дідусеві Миколаю, то які подарунки попросив би для мами й тата?

Щоб не псувати журнал, відповіді пиши на окремому аркуші паперу. Не забудь зазначити на ньому свої ім'я, прізвище, клас, у якому навчаєшся, адресу.

Зазвичай на цих сторінках Барвінок відповідав на запитання допитливих читачів. А сьогодні все навпаки: запитує Барвінок, а відповідають барвінчата.

"Якою в майбутньому буде школа?

БАРВІНОК"

Художник Н. КОХАЛЬ

ЛІТАЮЧА, СПІВАЮЧА, З МАНДРУВАННЯМ І ДИНОЗАВРАМИ

У школі майбутнього будуть уроки галактикознавства, левітації (літання).

Дарія ПІСКОЗУБ, м. Львів

На даху школи клас сідатиме в летючий корабель, щоб летіти в гори. Там учні знайдуть мамонта в кризі й спробують оживити його.

Олена КАРЛІНСЬКА, Житомирська обл.

На уроках математики задачі будуть у вигляді мультиків.

Катя ПОБИВАНЕЦЬ, Черкаська обл.

Учні ходитимуть до школи не з підручниками, а з маленькими персональними комп'ютерами.

Ірина та Микола СИРОТЮКИ, Волинська обл.

На уроки історії "возитиме" машина часу.

Анастасія ДОРОНЮК, Житомирська обл.

Уроки фізкультури проводитиме Андрій Шевченко, співів — Руслана.

Максим МАТВЄЄВ, Київська обл.

Замість сходів будуть ескалатори, а за хороші оцінки даватимуть подарунки.

Ілона КОРШУНОВА, Чернігівська обл.

Улюбленим уроком буде МВЧС — мандрування у всі часи і світи.

Тимофій МОРСЬКИЙ, м. Чернігів

Першокласники вчитимуться читати за "Барвінком".

Оля КАРАСЬ, м. Хмельницький

Уся школа літатиме. До порядку на уроці галасливих учнів закликатиме голосом учителя динозавр. А на уроках фізкультури всі вчитимуться ходити по стіні.

Марія БІЛОУС, Вінницька обл.

На урок вивчення "Барвінку" прилітатимуть інопланетяни.

Марія ДАЧКОВСЬКА, Рівненська обл.

На уроках математики в космосі рахуватимуть планети і сузір'я.

Аліна ГАВРУТЕНКО, Вінницька обл.

Переможцем конкурсу "Школа майбутнього" стала Марія БІЛОУС із Вінницької області — вона нагороджується дитячою енциклопедією.

Галина МАЛИК

Присвячую своїй найменшій онуці Мішель

МАНДРИ І ПОДВИГИ

Повість-казка

Подія дванадцята

Гості полягали спати у хатинці Баби Яги.

Лицар Горчик одразу захропів. А Третій Зайвий лише примружив очі. Бо він був обережний хлопака*. Тож, наслухавшись про бабиягині можливості, вирішив не дрімати.

А Баба Яга тим часом вимила маленького людожерчика у джакузі — такій модерновій ванні — і поклала спати на печі.

Потім сіла до столу і почала ворожити. Поклала на срібну тарілку наливне яблучко, щось пошепотіла...

Третій Зайвий аж шию витяг — подивитися, що там Баба Яга робить. Та скільки не тяг — не видно. Тоді він тихенько підвівся, став навшпиньках у неї за спиною. Дивиться... а на тарілці, наче в телевізорі, кіно показують...

Сидить там за столом кучерявий чорнявий дядечко, у небо замислено дивиться, гусячим пером за вухом лоскоче. Полоскоче-полоскоче, потім швидко-швидко щось на папері напише. І знову очі під лоба закочує!

Не витримав цікавий Третій Зайвий, Бабу Ягу за плече поторсав* і питає:

— Що це за мара в тебе на тарілці?

— Ото який цікавий! — каже Баба Яга. — Іди собі, не твого розуму це діло.

Та Третій Зайвий не відстає — скажи йому та скажи, що це таке.

— Ну добре, — здалася Баба Яга. — Тільки нікому нічичирк*!

— От щоб я так жив! — аж долоні склав цікавий Третій Зайвий.

— Це такий прилад, — каже Баба Яга, — що майбутнє показує. Ось я його на мого всиновленого людожерчика налаштувала і бачу, що через пару сотень років у нього такий нащадок народиться, якого світ не знав. Знаменитим поетом буде! Отож треба мені за його виховання братися! Пошлю людожерчика у заморські країни — хай розуму набирається. Як же мені його наректи? — підперла вона рукою голову і задумалася.

А тут саме лицар Горчик як захропе: "Хррр-пушшш, хррр-пушшш..."

— О! — каже Баба Яга. — Придумала! Нехай буде Пуш!

Третій Зайвий ліг спати і проспав до самого ранку як убитий.

А вранці прокинулися лицар Горчик і Третій Зайвий, дивляться: Баба Яга вже пирогів напекла, на стіл поставила — ніякої тобі піци з мікрохвильовки!

Підійшла до печі і медовим голоском кличе:

— Пушику! Вставати час! Вже сніданок готовий!

Просто не Баба Яга, а рідна матуся!

Поснідали й наші мандрівники, почали збиратися в дорогу.

Баба Яга їм у торби і печеного, і вареного поклала, квасу в баклаги* налила.

Горчик з Третім Зайвим дивом дивуються: що це з нею сталося?!

А вона їм і каже:

— Виховувати дитину — це вам не на мітлі лісом гасати! Як напише великий вихователь Макаренко, дитину треба

* Продовження. Початок у № 9—11, 2005 р.

© Галина Малик
© Журнал "Барвінок". Журнальна версія

ЛИЦАРЯ ГОРЧИКА*

виховувати власним прикладом, от! Я тепер не Баба Яга, а Мама Яга! Отож так мене й звіть!

Лицар Горчик і Третій Зайвий тільки головами покрутили та й поїхали собі далі.

Подія тринадцята

Довго їхали чи недовго, дивлять-ся — камінь на роздоріжжі лежить. А на ньому напис:

ЛІВОРУЧ ПОЇДЕШ —
НІЧОГО ЦІКАВОГО НЕ ПОБАЧИШ.
ПРАВОРУЧ КРАЩЕ НЕ ЇХАТИ.
ЇДЬ ПРЯМО — НЕ ПРОГАДАЄШ!

— Що ж його робити? — питає Горчик у Третього Зайвого.

— Та що тут думати, — каже той. — Написано ж, що коли поїдеш прямо — не прогадаєш!

— Я лицар чи ні? — питає Горчик.

— Ну, лицар!

— То що ж я за лицар, як вибиратиму кудою безпечніше їхати? Може, на небезпечному шляху на мою допомогу хтось чекає!

— Хто? — аж очі витріщив Третій Зайвий.

— Ну, може, бабусю треба через дорогу перевести чи яку красуню з пазурів Змія Горинича визволити...

— Овва! — тільки й спромігся сказати Третій Зайвий.

— А що ти собі думав? — каже лицар Горчик. — Поки я до стольного града Галича приїду, слава про мої подвиги повинна попереду мене прибігти!

— То давай хоч ліворуч звернемо! — просить обережний Третій Зайвий.

— Ні! — вдарив п'ятами Кобурку Горчик. — Тільки праворуч — до нових подвигів і пригод!

Зітхнув Третій Зайвий, знову взяв банку з Русалонькою і почимчикував за лицарем Горчиком.

Раптом небо над ними почало хмарами вкриватися. І набігали вони так швидко, як ото у прискорених кінозйомках. За якусь мить все навколо потемніло. Знявся рвучкий вітер, підняв зі шляху стовпи пилюки — за часів лицаря Горчика шляхи ще не були заасфальтовані.

Знялася така шуря-буря, що навіть Тому-Що-В-Дуплі-Сидить стало страшно, хоч він з торби лише краєм ока визирав.

— Оце якраз і починається те, про що на камені написано, — каже Третій Зайвий. — Треба або десь ховатися, або назад утікати.

Поглянув лицар Горчик навколо. Куди оком кинь — чисте поле. Де ти сховаєшся?!

А утікати лицарю не годиться.

— Подивимося, — каже Горчик, — що воно далі буде.

А Грець у торбі від радості аж підскакує — видно, знає, що на хороброго лицаря Горчика чекає.

Подія чотирнадцята

Коли це Третій Зайвий Горчика за стремено схопив і каже переляканим голосом:

— Дивися, дивися, що це таке?!

Суне по полю чорний-пречорний стовп, наче смерч.

Навколо нього вітер виє, реве, а вершечок його у хмарах губиться.

Третій Зайвий до Горчикової ноги притиснувся, очі заплющив і так затремтів, що вода з банки, в якій Русалонька сиділа, почала вихлюпуватися.

А чорний стовп усе ближче, ближче...

Горчик шаблю витяг і чекає.

Нарешті ближче підлетіло. Дивиться Горчик — не може второпати, що то за потвора: крила на півнеба, залізною лускою вкрита, а голів має цілий пучок. І голови ті на овечі схожі.

— Та це ж Змій! — кричить Третій Зайвий.

— А чого у нього стільки голів? — дивується Горчик.

— Бо це багатоголовий Змій! — вже пошепки пояснює Третій Зайвий, бо Змій усе ближче до них підбирається. — Може, той самий, про якого князь оголошував? Треба спробувати голови порахувати.

Поки Третій Зайвий загинав пальці і намагався порахувати голови, Змій ближче підліз, на чотирьох лапах перевалюючись. А тоді сів на хвіст, передні лапи на череві склав і став прислухатися, про що то лицарі балакають.

— Дев'ять, десять, одинадцять... — тим часом пошепки рахує Третій Зайвий. — Одинадцять, здається, одинадцять... більше не бачу, — каже він Горчику на вухо.

— Не одинадцять, телепню, а дванадцять! — раптом як закричить з-під крила ще одна голова Дванадцятиголового Змія. — Вічно ці лицарі забувають мене порахувати!

— А чого ж ти весь час під крило ховаєшся? — озвалася Одинадцята голова.

— Нічого я не ховаюся! У мене там просто засвербіло!

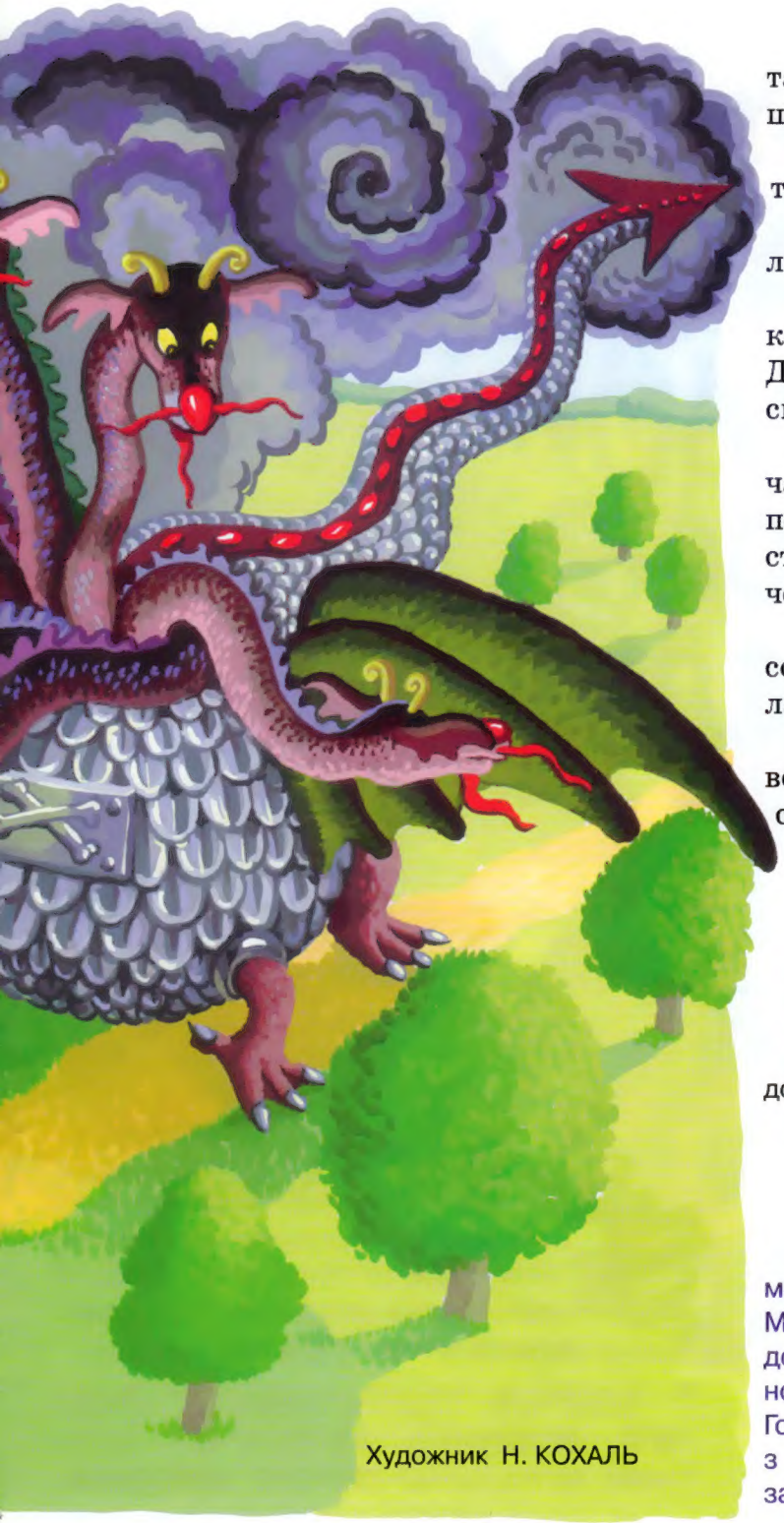

Художник Н. КОХАЛЬ

— Еге, — ущипливо зауважила Восьма голова, — у тебе завжди так, як тільки на обрії лицар з'являється!

Раптом Третя голова голосно гикнула, і з її пащі вирвався язик полум'я. Вона прикрила рота лапою і винувато сказала:

— Ой, пардон! Знову ця триклята гикавка починається! Не інакше, як ненажера Дев'ята якусь погань проковтнула!

— Хто?! Я?! — обурено витягла шию Дев'ята голова. — Та я вже місяць у роті макової росинки не мала*!

— Еге, не мала! — закричала Четверта. — А хто вчора жував якусь стару шкарпетку? Я на власні очі бачила!

— Це ніяка не шкарпетка була, — потупилася Дев'ята.

— А що ж тоді?! — закричали всі голови разом.

— Це був старий злий мале-е-есенький гномик... — винувато опустила очі Дев'ята. — Він і так вже скоро помер би своєю смертю...

— То хай би собі й помирав! — закричала Друга голова. — Скільки разів тебе попереджати, щоб ти не ковтала ніяких старих смердючих гномів! Вже набридло через тебе на шлунок страждати!

— Я знаю, що треба зробити, — філософськи закотивши очі під лоба, сказала найбільша — Перша голова.

Видно, її думку голови поважали, бо всі шанобливо замовкли і стали уважно слухати.

(Далі буде)

СЛОВНИЧОК НЕЗРОЗУМІЛИХ СЛІВ, позначених у тексті зірочками:

хлопака — хлопець;
поторсав — посмикав;
нічичирк — ані слова;
баклага — посудина для води, яку брали з собою в дорогу;
у роті макової росинки не мала — нічого не їла.

ПРИЗ ВІД ПИСЬМЕННИЦІ

Де можна отримати книжку з автографом письменника? Тільки в "Барвінку"! Письменниця Галина МАЛИК не приховує свого дуже приязного ставлення до вас, барвінчата. Саме вам першим довіряє свої нові твори. Так сталося і з повістю-казкою про лицаря Горчика. А ще письменниця пообіцяла приз — книжку з автографом — тому, хто найкраще упорається з її завданнями.

1. Намалюй Горчикове знамено.
2. Що написано на камені?
3. Як Баба Яга назвала всиновленого людожерчика?
4. Котра за рахунком голова Дванадцятиголового Змія була великою модницею?
5. Що лицар Горчик порадив робити Русалоньці у басейні князя Галицького?
6. Скільки разів став у пригоді лицарю Горчику Той-Що-В-Дуплі-Сидить?
7. Що вміють робити Перестрічник і Гонихмарник?
8. Яке татуювання було в Баби Яги на руці?

Хто хоче стати найуважнішим читачем і отримати приз від письменниці? Для цього треба просто прочитати всі події казки (закінчення буде в "Барвінку" наступного року).

Леся МОВЧУН

ГРА ЗІ СЛОВАМИ В СНІГОВІЙ ПУСТЕЛІ

Коли ти мерзнеш на горищі, слухаючи завивання вітру, і твої вуса вранці беруться інеєм, а носик із рожевого стає буряковим, очевидно, настав час виїхати на відпочинок. Так подумав лаборант Порфирій і відпросився у Макара Макаровича на заслужений відпочинок. До пенсії йому залишалося ще 1276 днів і 34 години, тож заслужений відпочинок вийшов дуже коротким — завдовжки з відпустку.

І от наш пацюк стоїть на вершині гори, готовий відштовхнутися й полетіти. Він зовсім не боїться польоту, справедливо вважаючи, що на лижах далеко не залетиш. Але як помилявся бідолашний Порфирій! Лижі, мов баскі коні, поїхали стрімко вниз, потім угору, потім ліворуч і праворуч, аж доки їхній господар опинився в безлюдній сніговій пустелі. Усі чотири лижі дорогою розгубилися, і Порфирій потупцяв назад пішака. Йому думалося: "Де краще мерзнути — на горищі чи в горах? Мабуть, усе-таки вдома, на горищі. Там хоч є гарячий чай і шматочок сиру з благородною пліснявою, якої в нас повно по кутках".

Щоб на заледеніти, пацюк хукав на пальчики і мимоволі співав пісеньку:

Лев — левиця,
Тигр — тигриця,
Лис — лисиця,
Чом вам вдома не сидиться,
В ліжку теплому не спиться?

Його так захопила ця гра, що він почав придумувати нові пари слів:

ВЕРБЛЮД — ВЕРБЛЮДИЦЯ,
МЕТЕЛИК — МЕТЕЛИЦЯ,
СИНЕЦЬ — СИНИЦЯ,
КОРОЛЬ — КРОЛИЦЯ,
КІТ — КИЦЯ,
ДУРЕНЬ — ДУРНИЦЯ,
ВЕДМІДЬ — ВЕДМЕДИЦЯ,
ПАВУК — ПАВУТИЦЯ

— А от і неправильно! — почувся як грім серед ясного неба голос Макара Макаровича.

— Де ви? — здивувався Порфирій.

— Удома! А от мобільний телефон там, з тобою! Подивися в кишені!

— Ура! Я врятований! — радісно вигукнув Порфирій.

— Майже... Зараз я вишлю по тебе вертоліт. Повертайся додому і дорогою подумай, які зайві пари слів ти дібрав. І ще одне завдання: на місцевому аеродромі випало багато снігу. І наше таємне керівництво доручило тобі відшукати під снігом наголоси:

ЦЕНТНЕР, СТАТУЯ, РЕШЕТО, ПОЗАОЧІ, ПОЗАТОРІК, ПРАВНУЧКА, НУДНИЙ, СЕРЕДИНА, ФАРТУХ, ЧЕРГОВИЙ

Порфирій, звісно, пообіцяв усе виконати. Але в душі він має надію, що барвінчата йому допоможуть. І з якою насолодою він їстиме лист переможця цього конкурсу! "Не забудь, Порфирію, хоч конверта залишити! — сказав він сам собі. — Бо як тоді надсилатимеш приз?"

Найкраще із завданням № 9 упорався Олег ДМИТРЕНКО з Житомирської області, № 10 — Богдан ЖУКОВЕЦЬКИЙ із Чернігівської області. Вони отримають подарунки — книги.

Правильні відповіді ("Барвінок" № 11)

Кручені паничі — квітка, живе срібло — ртуть, антонів вогонь — хвороба, зозулині черевички — рослина, оксамитовий сезон — початок осені на півдні.

Художник В. ДУНАЄВА

СТАНЬ ЗІРКОЮ!

Ось уже понад 2 тисячі літ люди щороку на Різдво чекають появи на нічному небі Віфлеємської зірки. Не менш зацікавлено Поштарочка очікує й на іншу зірочку — переможця міжнародного конкурсу епістолярних творів, який проводить Всесвітній поштовий союз (ВПС) під егідою ЮНЕСКО. Всесвітньо відомою зіркою можеш стати і ти, барвінчатко, якщо тобі від 10 до 15 років. Для цього маєш спочатку перемогти в національному конкурсі, який організовує Українське державне підприємство поштового зв'язку "Укрпошта". Напиши твір "Розкажу тобі, як пошта допомагає мені спілкуватися зі світом". І зроби це до 31 січня 2006 року. У творі розкажи, що ти думаєш про роль пошти в житті суспільства і кожної людини, як пошта допомагає людям спілкуватися, поширюючи добро, чуйність, взаємодопомогу. Журі цінуватиме в конкурсних творах щирість, оригінальність, творчий підхід до розкриття теми.

А тепер уявляй шлях свого зоряного сходження. Спершу ти перемагаєш у регіональному змаганні. І отримуєш 100 гривень за третє місце чи 200 за друге або й навіть 300 за перше. Серед творів, що переможуть у регіональних змаганнях, журі визначить призові у рамках національного конкурсу. За третє місце в ньому ти отримаєш 300 гривень, друге — 500. Якщо ж ти посядеш перше місце, то винагорода становитиме 1000 гривень, а твою роботу буде надіслано до Міжнародного бюро Всесвітнього поштового союзу для участі в заключному турі міжнародного конкурсу. Мріємо далі. Твій твір дуже цікавий — і ось уже міжнародне журі саме тебе визнає лауреатом конкурсу ВПС. І тоді за третє місце ти отримаєш бронзову, друге — срібну, перше — позолочену медаль.

А щоб так сталося, Поштарочка радить тобі уважно вивчити умови конкурсу. У твоєму творі має бути від 500 до 1000 слів рукописного або друкованого тексту. Надсилай твір у конверті з позначкою "Конкурс ВПС" на адресу філіалу УДППЗ "Укрпошта" за своїм місцем проживання. Не забудь вказати домашню адресу, телефон, надіслати копію свідоцтва про народження, копію довідки з ідентифікаційним номером. І не бійся. Барвінчата уже перемагали в подібних конкурсах і заробляли чималі гроші: Оксана ЗАХАРУК — 1500, Ольга ТРЮХАН — 1300 гривень.

Поштарочка і "Укрпошта" бажають тобі, барвінчатко, успіху в конкурсі та вітають тебе і твою родину із зимовими святами. А видавництво "Марка України" до Нового року і Різдва випускає як подарунок для тебе нові марки і листівки.

За активну участь у роботі КЮФу сюрпризи чекають Романа ПОДОБАШЕВА з Дніпропетровської, Анастасію ЛАВРІНЧУК із Житомирської, Антона САМОЙЛЕНКА з Київської, Михайла СМАГУ з Полтавської, Катерину БОРТНІК із Рівненської, Юлію МАНЬКО з Харківської, Андрія КУКУРУДЗЯКА з Чернівецької, Юлію САЛМІН, Костянтина ПОПОВА з Чернігівської областей, Юлію АНДРІЄВСЬКУ з Рівного.

Новорічні кл

МЕТЕЛИКИ ВЗИМКУ

Привіт, дівчатка! Це знову я, принцеса Бежаня, запрошую вас до себе в гості. Напередодні Нового року в мене стільки клопотів! Нещодавно Снігова королева ледве не заморозила мою "Модну крамничку", посварившись там із Бабою Ягою. Вони сперечалися, який колір наймодніший цієї зими — чорний чи білий? А чого сперечатися, коли праві обидві? Цієї зими модниці вбиратимуться в білий, чорний та сірий кольори. А до них можна додати фіолетовий, темно-синій та коричневий відтінки.

Але не закутуйтесь у все темне, як це робить Баба Яга. На темний одяг аж просяться яскраві ґудзики, брошки, блискітки, стрази (стрази — скляні кольорові камінці), які можна нашити самій. Тільки не пришивайте їх на шубки чи курточки (найкраще місце для них — светри, гольфи, смугасті шарфики). Особливо, якщо шубка кольорова. Фарбоване хутро цієї зими — мрія модниць: вибирай синю чи помаранчеву шубку.

Баба Яга пообіцяла мені зв'язати светра. В'язані кофтинки та плаття із комірцем-хомутиком є "хітом" сезону, тобто дуже модні. Однак щось не поспішає виконувати обіцянку. А Снігова королева подарувала мені крижану брошку й розповіла, що зараз модно носити одну велику брошку або кілька маленьких — павучків чи метеликів. Їх можна "посадити" не лише на комірець, а й на рукав, шарфик або шапочку. Та не забувайте, що найкраща прикраса — ваша щира і дружня усмішка. До речі, Баба Яга і Снігова королева помирилися.

...поти Бежані

ТРИ СЕКРЕТИ ФЕЇ

Несподівано один із капелюшків у моїй крамничці почав стрибати, репетуючи: "Рятуйте! Випустіть!" Зараз підніму капелюшок — дізнаємося, хто ж це потрапив усередину.

— Дякую, принцесо Бежаню. Я — Фея новорічних подарунків. За те, що звільнила мене, розкрию вам кілька своїх секретів.

Секрет перший. Ніщо не зрівняється з таким подарунком, як здійснена мрія. Дізнайтеся, про що мріє подружка, і допоможіть їй здійснити мрію. Вона хоче цуценя, а батьки проти? Тоді подаруйте їй іграшкового песика, адже 2006 рік за китайським календарем — рік вогняного Собаки.

Секрет другий. Книжки, олівці, ручки, ігри, солодощі можна дарувати всім. Але не даруйте того, що вам не подобається або просто не потрібне.

Секрет третій. Про нього вам розкаже кажан Розумко.

І Фея зникла.

ЧАРІВНА ГІЛОЧКА

Він і кажан Розумко — кличе нас до Високої Вежі.

— Привіт усім майбутнім принцесам від мене і вогняного Собаки! Він захищатиме й оберігатиме вас цілий наступний рік. Однак запам'ятайте: вогняний Собака дуже не любить сварок між друзями, особливо напередодні Нового року. Тоді він перетворюється на собаку Баскервілів. Не ризикуйте. Та якщо все ж посварилися з подругою, зробіть для неї чарівну гілочку. Візьміть пухнасту ялинову "лапу"-гілку і залиште на ніч у гарячій дуже солоній воді. Вранці вийміть її — хай обсохне, а затим прикрасьте вирізаними з кольорового паперу чи фольги іграшками. І найголовніше: повісьте на гілочку листівку з привітанням і гарними побажаннями подружці.

— А вогняний Собака не пригостив тебе, Розумку, яким-небудь "смачним" подарунком?

— Пригостив. Але таким смачним, що я не втримався і з'їв. Та я запам'ятав рецепти.

"КОВБАСНА" ЯЛИНКА

На хліб з маслом покласти шматочки ковбаси. Зі шматочків огірка зверху викласти ялинку, "запорошити" її сметаною — і на стіл разом із "пухнастим" коктейлем.

"ПУХНАСТИЙ" КОКТЕЙЛЬ

Налити в склянку 100 г кефіру, змішаного з тертим шоколадом. Зверху додати варення, притрусити горіхами.

А тепер, дівчатка, ще на хвилинку біжімо до моїх ялинок. Ось вони, красуні! Бачите, стільки їх уже! Питаєте, чи сама посадила? Ні, посадила лише цю одну. Це сталося тоді, коли вирішила на Новий рік прикрашати не зрубану ялинку, а живу. І щороку тепер ота не зрубана ялинка у новорічну ніч для мене з лісу "перестрибує" сюди і росте біля мого палацу. Ялинки я прикрашаю гостинцями для друзів: горіхами, яблуками, цукерками, жолудями.

Щасливих зимових свят! Зустрінемось у 2006 році.

Принцесі Бежані допомагала Віра МАЛІЙ

ЯСКИНЯ ПРИВИДІВ*

Відважний привіт усім страшкам!

Запрошую до "Яскині (печери) привидів" на засідання "Товариства Відважних Боягузів". Відчиняємо стоп-привидовий замок і дивимося, чи повернулися наші привиди з Тайваню, де вони відзначали місяць привидів. Повернулися. Та ще й привезли до нашої "Яскині" новий експонат — картину. На ній літак, а внизу підпис: "Відважним боягузам від Боба Лофта і Дена Ріпо".

Знаю, хто це такі. І вам зараз розповім їхню історію. 33 роки тому у Флориді (США) розбився літак. Його командир Боб Лофт і бортінженер Ден Ріпо вціліли. Однак після того прожили недовго. Вочевидь, потерпали від докорів сумління, що аварію спричинили несправність устаткування та помилка пілота.

Уцілілі частини літака згодом використали при лагодженні інших літаків. Після того на них почали з'являтися привиди пілотів. Вони не лякали пасажирів. Навпаки, дбали про їхню безпеку, підказували справжнім льотчикам, як діяти в тому чи іншому випадку, попереджали про несправності. Коли пілоти виконували їхні поради, привиди зникали.

А якось привид Лофта з'явився серед пасажирів. Мабуть, засумував за польотами. Стюардеса запитала його прізвище, однак нічого не почула у відповідь. Коли ж вона привела до салону командира екіпажу, він упізнав колишнього свого колегу. Після того привид зник.

Хоч і страшнувато знати, що на борту літака є привиди, та все ж льотчики вдячні їм за допомогу. А вчені поки що не можуть пояснити, чому й досі літають Лофт і Ріпо.

НАЙВІДВАЖНІШИЙ ІЗ БОЯГУЗІВ

* Продовження. Початок у № 2—3, 5—6,10, 2005 р.

Художник Н. АНІКІНА

Збагачуйся знаннями, святкуючи з "Барвінком"!

ДВА ТИЖНІ ПОДАРУНКІВ

В Ісландії дівчатка й хлопчики отримують подарунки від Діда Мороза і ще й від 13 гномів. Для цього вони виставляють на вікно черевички. І з 12 грудня щодня дістають з черевичка гостинчик. Але ті, хто поводився погано, знаходять там сирі картоплини. Перед Різдвом чемних дітей чекають великі подарунки. Після Різдвяного богослужіння у цій країні не працює телебачення — щоб члени родини могли поговорити.

БУДИЛЬНИК ЗАДЗВОНИВ — РОЗГОРТАЙ ПАКУНОК

А в Данії різдвяний подарунок можна передарувати. Тут і діти, і дорослі люблять гру "в пакунки". Кожен, ідучи в гості, приносить пакунок. Це може бути й стара річ — вже прочитана книжка чи тетрис. Заводять будильник і по черзі вибирають пакунки. А подивитися, що дісталося, можна лише через годину — коли задзвонить будильник. Не сподобався подарунок — наступного року його можна передарувати.

ГАРБУЗ І НОВИЙ РІК

У Південній Африці Новий рік святкують разом із днем урожаю. На галявині збирається все плем'я, посередині танцює вождь. Раптом він кидає на землю обгорілого гарбуза. Як тільки гарбуз розбивається — починається Новий рік.

СВЯТКОВЕ КУПАННЯ

Кенійці святкують Новий рік на воді — купаються в річках, озерах, океані. А ще плюють один на одного — так бажають щастя в новому році.

ХОЧЕШ — ВІР, А НІ — ТО ПЕРЕВІР...

- В Індії Новий рік зустрічають 8 разів.
- Жителі Азербайджану, Афганістану, Ірану, Пакистану святкують Новий рік навесні.
- 1 квітня настає Новий рік у Бірмі.
- У Джибуті та Нігері це свято відзначають у серпні.
- 11 вересня — ефіопський Новий рік.
- У жовтні його зустрічають в Індонезії.
- Ніч з 31 жовтня на 1 листопада — кельтський Новий рік (свято Хеллоуїн).
- На Гаваях та в Океанії Новий рік святкують у листопаді.

Барвінчатко! Міністерство мандрівок уряду Барвінкової республіки радить тобі знайти на карті країни, де ти побував із "Барвінком", — матимеш хорошу оцінку з географії.

Велика Ки

Норвезька народна казка

Жив колись у Фінмарке чоловік, який упіймав білого ведмедя і повів його в Данію на королівський двір. Сталося так, що Різдво застало його в дорозі. Він зупинився біля гори Довре, де стояв одинєдиний дім, в якому жив чоловік на ім'я Халвор. І ось подорожній запитав господаря, чи не можна йому з білим ведмедем переночувати в будинку.

— Спаси Боже! — вигукнув господар. — Ми нікого не можемо пустити на ночівлю, бо самі залишаємося без даху над головою. Щороку на Різдво до нашого будинку приходять тролі і святкують цілу ніч, і їх так багато, що нам ступнути ніде, і доводиться самим іти з дому.

— Ну, тоді ти можеш пустити нас переночувати. Ведмідь ляже під піччю, а я спатиму в комірчині, — сказав подорожній.

І так довго він умовляв господаря, що, нарешті, вмовив, і той пустив його на ночівлю. А господар і вся його родина зібралися і пішли з дому. Але перед тим, як піти, вони накрили багатий стіл, поставили і солодку різдвяну кашу, і рибу, і різні ковбаси, і все смачне, чим належить пригощати дорогих гостей.

І що ви думаєте? Справді, в будинок прийшли тролі — і старі, і молоді, і

шка в Довре

діти. В одних був довгий хвіст, у других — коротший, а деякі взагалі були безхвості. І багато з них мали довгі-довгі носи. І всі вони їли, пили і куштували все, що стояло на столі.

Раптом один маленький троль побачив під піччю білу шкуру. І ось цей хлопчик-троль узяв сосиску, увіткнув у неї виделку і підійшов до печі, щоб підсмажити сосику на вогні. Потім нахилився до ведмедя й запитав:

— Кицю, кицю, хочеш ковбаски?

А сам суне гарячу виделку прямо ведмедеві в ніс. Ведмідь прокинувся та як підстрибне, та як закричить — тут усі тролі один за одним кинулися геть із будинку. Втекли усі — і носаті, і хвостаті, і безхвості, і старі, і молоді, і діти.

Через рік бідний Халвор, як завжди перед Різдвом, вирушив до лісу нарубати дров, щоб натопити як слід піч до приходу тролів. Рубає він собі і рубає, раптом із лісу чується страшний голос і кличе його:

— Халворе! Халворе!

— Я тут, — відповідає Халвор.

Голос запитує:

— Де твоя велика кішка?

— Удома, — відповідає Халвор. — Лежить під піччю. Вона привела кошенят — аж шестеро. І всі вони вже великі і ще зліші, ніж вона.

— Тоді ми більше ніколи не прийдемо до тебе! — крикнув троль.

Відтоді тролі не їдять солодку різдвяну кашу в будинку Халвора в Довре.

Художник
К. ШАЛВАРОВА

ДОПОМОЖИ ДІДУ МОРОЗУ

Допоможи Діду Морозу пройти лабіринтом і забрати торбу з подарунками. Рухатися можна клітинками лише в такій послідовності: морозиво, цукерка, яблуко.

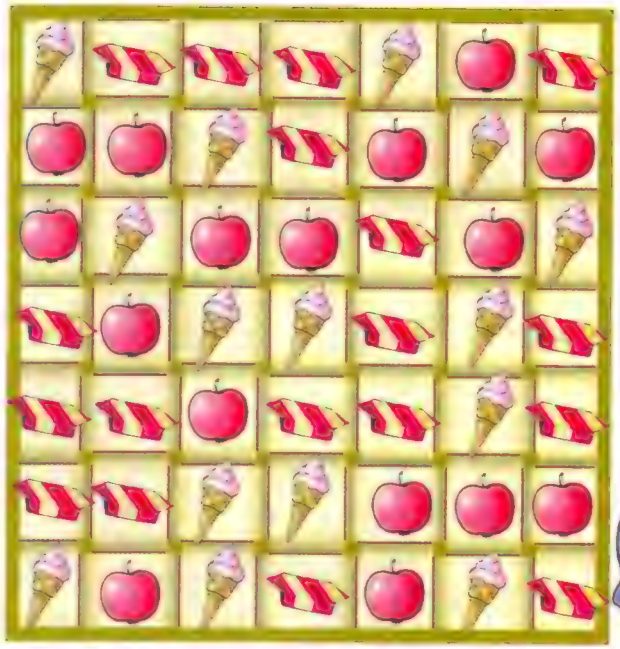

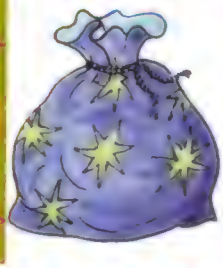

НАЙДОВША НІЧ

22 грудня називають днем зимового сонцестояння. Після нього настає найдовша ніч. Та мине кілька днів — і день почне збільшуватися на... Розв'яжи приклади на бурульках і по порядку (порядок підкажуть отримані відповіді) "почепи" їх на місце під дах. Літери на бурульках підкажуть, на яку величину збільшуватиметься день.

НОВОРІЧНІ ПОДАРУНКИ

Найдавніші (відомі нам) новорічні подарунки — єгипетські вази. Їм понад три тисячі років. На вазах був напис. Який саме — дізнаєшся, якщо сам, наче справжній археолог, складеш із черепків вазу.

Художник К. ШАЛВАРОВА

ПРИКАЗКА

РЕБУС

Чому взимку, як жодної іншої пори року, не можна відкладати виконання домашнього завдання на потім? Тобі підкаже приказка, зашифрована в ребусі.

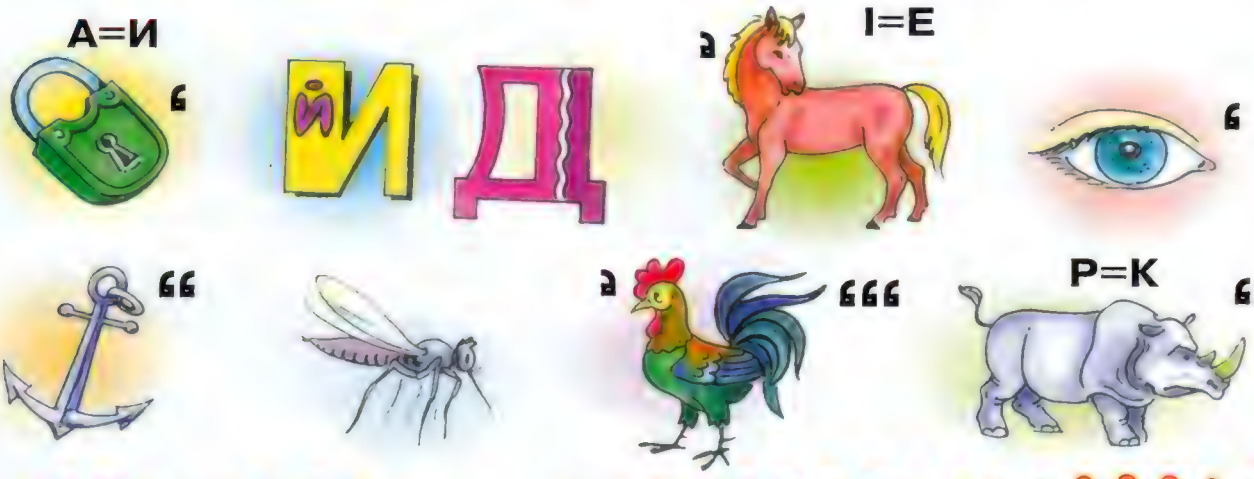

СНІЖИНКА

У сніжинці "сховалася" зимова прикмета. Легенько олівцем закресли всі літери, які зустрічаються більш як три рази, — знатимеш прикмету.

Із завданням № 10 найкраще впорався і нагороджується книгою Ярослав ВОЙЧЕНКО з Дніпропетровської області.

ВІДПОВІДІ НА ЗАВДАННЯ, вміщені у № 11

Колючик і літаюча тарілка. Ти вже передплатив "Барвінок"?

Кроссенс. 1, 2 — школа; 2, 3 — листки; 4, 5 — малювання; 5, 6 — прямокутник; 7, 8 — спорт; 8, 9 — люди; 1, 4 — жовтий колір; 2, 5 — математика; 3, 6 — помешкання; 4, 7 — круг; 5, 8 — цифра 5; 6, 9 — скло.

Приказка. Листопадовий день — що заячий хвіст.

Осіння прикмета. Яка погода в листопаді, така і в квітні.

ПОЧАТКОВА ШКОЛА

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЖУРНАЛ

ПРО АГРЕСІЮ, КУЛЬТУРУ І ВПЛИВ МУЗИКИ

Напевно, барвінчатко, ти чув, як дорослі кажуть, що сучасні діти агресивні. Про дитячу агресію розповідається, зокрема, у грудневому числі журналу "Початкова школа". Найгрубішою і неприхованою є фізична агресія (бійки), а найпоширенішою — словесна. У цьому матеріалі йдеться про те, як позбутися цих негативних проявів.

Друкуються поради вчителям, як підготувати своїх вихованців до переходу до основної школи, як пом'якшити проблеми, що виникають при цьому.

Ким краще бути: дівчинкою чи хлопчиком? Стаття про гендерні стереотипи зацікавить і твоїх батьків. Виявляється, нині життя так стрімко розвивається, що поділ на дівчачі й хлоп'ячі заняття (професії) просто застарів. Також у журналі вміщено матеріал "Творчі завдання як засіб формування інтелектуальної культури школяра", розробки уроків нового освітнього проекту "ПіснеЗнайка", сценарій свята "Чари свят-Миколаївської ночі".

ТРЕНУЙ УВАГУ!

Ця гра, барвінчатко, відрізняється від попередніх, які допомагали тобі тренувати пам'ять. Вона вчитиме тебе бути уважним. Не веди олівцем по лініях, а лише очима "біжи" ними і відшукуй літери, які відповідають цифрам. І в такій послідовності виписуй їх на аркуш паперу. Якщо впораєшся із завданням — прочитаєш угорське прислів'я. А нам напиши, чи міг би ти так назвати і "Барвінок"? Чого тебе навчив журнал?

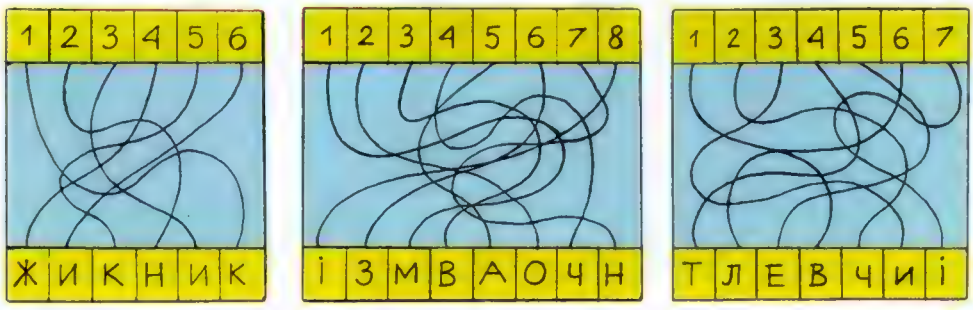

"ОЛІМПІКО" СХОВАЄ ВІД НЕГОДИ

М'ячоліт мчить нас туди, де вболівальники не раз вітали чемпіонів Європи, світу і навіть Олімпійських ігор. Летимо до Італії — на римський стадіон "Олімпіко", один із найкрасивіших італійських спортивних комплексів. Ви, барвінчата, мабуть, і самі це помітили. Адже ми з вами вже побували на багатьох стадіонах. Тут проводять домашні зустрічі уславлені команди "Рома" та "Лаціо".

Спочатку стадіон називався "Стадіо дей Чипрессі", та під час відкриття у 1953 році він отримав іншу, горду назву "Олімпіко". І недарма. Вже через 7 років тут проводився фінал Олімпійських ігор з футболу. А ще глядачам "Олімпіко" пощастило вболівати на фіналах Кубка європейських чемпіонів, двічі — чемпіонату Європи, світової першості 1990 року. Тоді ж над стадіоном з'явився дах, який ховає від негоди дві третини глядачів.

Бувай, "Олімпіко"! Бажаємо тобі нових чемпіонів!

РЕПОРТАЖ ВЕДЕ...

НАД ПОЛЕМ — ДВА М'ЯЧІ

Футбол-привіт
усім барвінчатам від мене,
горобчика Гола!

Сьогодні я розповім вам про незвичайний матч, який відбувся на міському стадіоні Гельзенкірхена (Німеччина) у 1959 році. Його адміністрація призначила зустріч футболістів і гандболістів на один і той же час. Усі чотири команди з'явилися вчасно. Виникла суперечка: кому ж грати? Ніхто не хотів поступатися. І на поле вийшли... чотири команди. Ото було видовисько! Футболісти грали у свою гру, а гандболісти — у свою. Над полем літало два м'ячі. "Незважаючи на надзвичайні труднощі, обидві зустрічі було доведено до кінця", — повідомила згодом міська спортивна газета. Рахунок матчу гандболістів — 14:2, футболістів — 4:2. Глядачі були в захваті: вони побачили найдивовижніший матч.

УВАГА! КОНКУРС!

А тепер послухайте, що я почув від одного коментатора: "Наступний чемпіонат світу відбудеться у Франції. Великий футбол приїде на батьківщину трьох мушкетерів і Гамлета..."

Що неправильно сказав коментатор? Переможці конкурсу отримають у подарунок м'ячі.

А. ДЮМА

В. ШЕКСПІР

ЗВІДКИ ВІН ПРИКОТИВСЯ?

А коли вперше футбол офіційно назвали футболом? Сталося це в Англії у 1349 році. Король Едуард III заборонив гру у футбол, бо вона "відвертала увагу від благородного заняття — стрільби з лука". Вдруге, через 40 років, футбол заборонив Річард II, утретє — Генріх IV у 1401 році. Однак ніякі заборони не могли змусити людей забути цю гру. І саме в Англії в 1863 році було створено першу футбольну асоціацію, розроблено перші офіційні правила гри. Тут виникли і перші клуби футболістів.

КОЛЕКЦІЯ ГОЛІВ

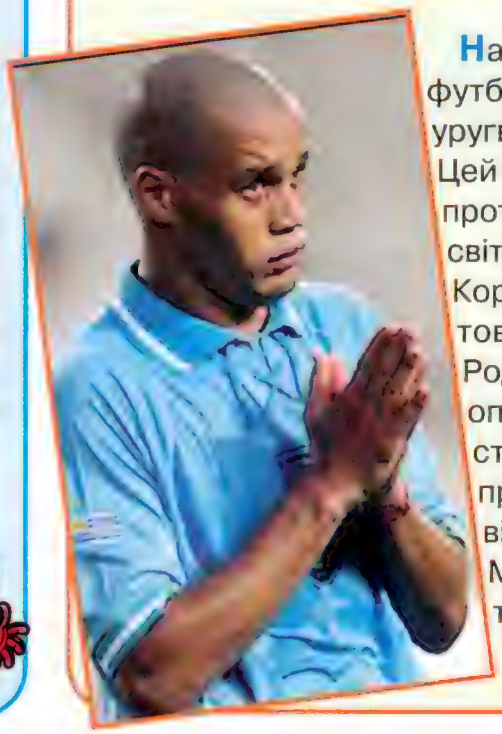

Нашу колекцію поповнює футбольний шедевр від уругвайця Даріо Родрігеса. Цей гол він забив у матчі проти данців на чемпіонаті світу 2002 року в Японії та Кореї. Отримавши пас від товариша по команді, Родрігес, не даючи м'ячу опуститися, зовнішньою стороною лівої ноги пробив по м'ячу в праву від воротаря "дев'ятку". М'яч влетів у сітку впритул у верхній кут воріт.

САМ СОБІ ТРЕНЕР

ІГРИ ДЛЯ НАВЧАННЯ ТЕХНІКИ ГРИ У ФУТБОЛ

ВКИДАННЯ ЗА ЛІНІЮ ВОРІТ

Ця гра навчає вкиданню м'яча. На майданчику з воротами змагаються дві команди. Ногами грати не можна. Передають м'яч і кидають по воротах за правилами: тримають м'яч тільки обома руками над головою і кидають його, не відриваючи ніг від землі (як при вкиданні м'яча з-за бокової лінії). Не дозволяється бігти з м'ячем у руках.

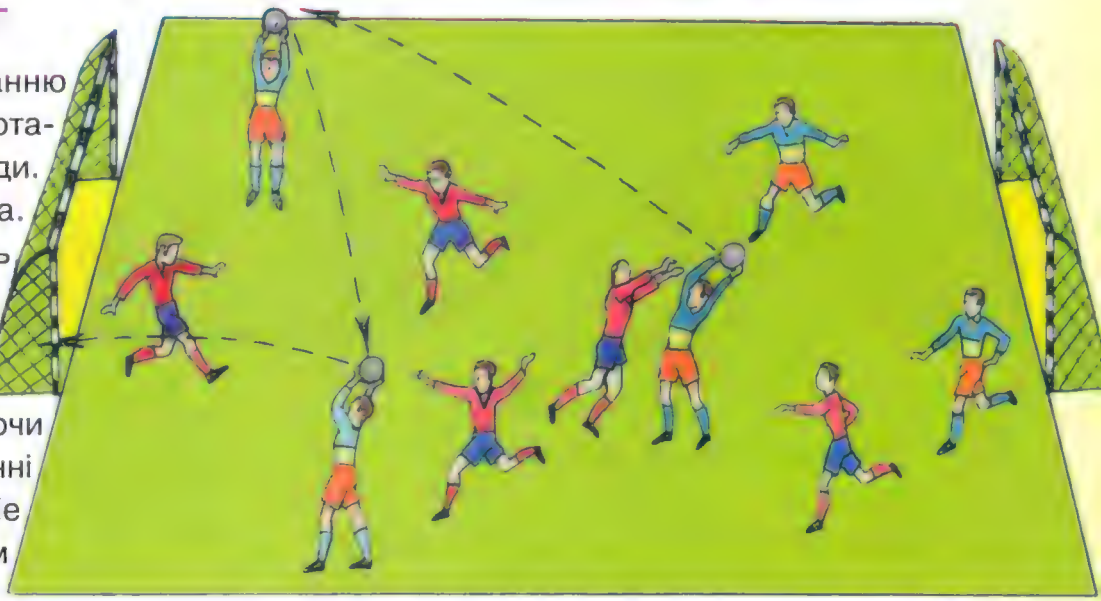

ТАБЛО ПЕРЕМОЖЦІВ

Переможцем конкурсу (№ 10, 2005 р.) став Володимир БАСАРАБ з Івано-Франківської області.

Правильна відповідь: кращою футболісткою 2004 року названо німкеню Бріджит Принц.

Це твоя Україна

ЩОБ КОЗАЦЬКА СЛАВА ПОВІК НЕ ПРОПАЛА*

Оксана ДАНИЛЕВСЬКА

За козацької доби, як і за княжої, створювали літописи — книги, в яких їх автори послідовно записували історичні події, що відбувалися в їхні часи. Найвидатнішим козацьким літописцем був Самійло Величко. У своєму "Літописі" він розповів про найважливіші події Національно-визвольної війни та Української козацької держави, навів багато документів тих років, свідчення очевидців, життєписи гетьманів, їх портрети.

Згадки про козацьку звитягу знаходимо і в зарубіжній літературі. Адже слава про військову майстерність козаків, їхню мужність линула далеко за межі України. У цьому пересвідчились у 1683 році мешканці Відня (столиці Австрії). Вже кілька тижнів місто було в облозі турецьких військ. Мешканці потерпали від нестачі харчів і води. Ніхто не знав, чому не поспішають їм на допомогу союзники-поляки — чи не знають про облогу, а чи, може, зрадили? Тривога у місті зростала. І знайшовся серед віденців один відчайдух*, який зголосився пробратися з листом крізь турецьке оточення. То був український козак на ймення Юрій Кульчицький. Він виконав завдання. Союзники, дізнавшись про облогу, поспішили на допомогу, і місто було врятовано.*

Козацький лад в Україні проіснував до другої половини 18 століття. У 1775 році російські війська за наказом імператриці Катерини II зруйнували Запорозьку Січ, жорстоко розправилися з козаками й захопили запорозькі землі. Та не змогли здолати козацького духу.

ЧАРІВНЕ ПЕРО

Самійло Величко відклав перо, відкинувся на спинку стільця й на мить заплющив очі. От іще одна ніч минула у напруженій праці... Треба поспішати, щоб закінчити справу свого життя — козацький літопис. Як на лихо, вже недобачати став.

Самійло підійшов до вікна, розчинив його. Перші промені сонця боляче вдарили в очі. Він заплющив їх і затулив долонею. А коли розплющив, довкола була темрява...

Величко знав, що так станеться. Але чому так швидко й несподівано? Чому зараз?

Навпомацки* повернувся до столу, знайшов перо. Пригадалося, як хлопчиком уперше взяв його до рук. То був подарунок запорожця.

— Оце, козаче, буде твій найвірніший товариш, — ховаючи усмішку в довгих вусах, мовив козак, простягаючи малому перо.

Хлопчик розчаровано дивився на козака. Що ж то за забавка*? Хіба зрівняються з нею його шабля й пістоль, подаровані старшим братом?

Запорожець поклав йому руку на плече й сказав:

— Перо це незвичайне. У вправних руках воно колись буде гострішим за шаблю.

* Закінчення. Початок у № 1—11, 2005 р.

Відтоді Самійло не розлучався з пером. І коли навчався у Києво-Могилянській академії, і коли отримав посаду в гетьманській військовій канцелярії. А як почав працю над "Літописом", воно, здавалося, водило його рукою, коли переповідав славну історію козацтва.

— Що тепер твоя вправність, — тихо мовив літописець. — Підступна хвороба навіки розлучила нас.

Та сталося диво — цього разу зір поволі повернувся до нього. Напевно, його перо і справді було чарівним! Мабуть, не один запорожець-характерник віддав йому свою силу.

...Самійло Величко закінчив "Літопис". Але він не побачив свою працю опублікованою. Перший її том було видано в 1848 році, коли автора вже не було в живих.

"Літопис Величка" має дивовижну силу. Хто прочитає його, той уже не зможе бути байдужим до славного минулого рідної землі, не зможе не любити її.

КОЗАЦЬКОГО ЦВІТУ ПО ВСЬОМУ СВІТУ

Надворі стояла сльотава* віденська осінь. Нечисленні перехожі поспішали знайти затишний прихисток*, тож не обминали невеличку кав'ярню.

— Пане добродію, сідайте ближче до вогню, — гостинно запрошував їх господар, плечистий, з густими вусами чоловік, і пропонував каву.

Змерзлі відвідувачі радо приймали його запрошення, розсідалися й вели щирі розмови.

Віденці добре пам'ятали торішню облогу міста турками. Небезпека була надто велика. Не вистояли б його мешканці, якби не допомога сміливця. І сміливець той — усім відомо! — господар кав'ярні Юрій Кульчицький. Чужоземець. Родом з України.

Народився він у селі Кульчицях неподалік Самбора. Юнаком подався на Січ. В одному з походів козакові Кульчицькому не поталанило — потрапив у турецьку неволю. Чимало поневірянь зазнав. Врешті доля закинула його до Відня.

— Як же ви наважилися на такий учинок, пане Юрію? — запитав у нього один із юнаків із неприхованим захопленням. — Адже треба було пробиратися через ворожий табір.

— Козацький звичай не велить сидіти склавши руки, коли знаєш, що можеш зарадити лихові. Перебуваючи в неволі, я добре вивчив турецьку мову, звичаї. Тому й зголосився доправити листа союзникам-полякам. Перебрався на турка — військового крамаря, взяв із собою вірного товариша, і рушили ми до ворожого табору.

— Розповідають, що якийсь турок у таборі вас навіть кавою пригощав?

— Було таке, — всміхнувся Кульчицький. — Звик я до цього напою в неволі, то ж не відмовився. Невдовзі ми щасливо дісталися до союзників.

...Коли місто звільнили, міська влада вирішила віддячити хороброму козакові. Та відмовився він від коштовних дарунків. Попросив лише віддати йому всю захоплену в турків каву. "Ну й дивак цей козак!" — гомоніли віденці, дізнавшись про це.

Невдовзі Юрій Кульчицький запросив мешканців міста до своєї кав'ярні. То була перша віденська кав'ярня.

Минули століття. Та вдячні віденці пам'ятають відважного українського козака. Є тут вулиця його імені і пам'ятник рятівникові міста.

СЛОВНИЧОК НЕЗРОЗУМІЛИХ СЛІВ, позначених у тексті зірочками:

звитяга — героїчний подвиг;
відчайдух — сміливець;
навпомацки — на дотик, обмацуючи;
забавка — іграшка;
сльотава — з дощем або мокрим снігом;
прихисток — притулок; дах над головою.

Художник В. БАРИБА

ЗАЙЧИКУ, ХОЧУ ДВАНАДЦЯТКУ...

Упродовж року ти, барвінчатко, разом із "Барвінком" робив дуже важливу справу — досліджував себе, або, як кажуть дорослі, своє "Я". Сподіваємося, що ти з'ясував, які риси характеру тобі слід посилювати, зміцнювати, а яких — позбуватися. Зробити це не дуже легко. Однак і тут "Барвінок" стане тобі в пригоді. Вибери собі іграшку-талісман.

Отож згадуй, які риси характеру тобі слід підсилити. Можеш ще раз "пробігти" барвінковими тестами.

І кожному не обійтися без зайчика — він не лише поліпшує настрій, а й допомагає у навчанні.

Та щоб іграшка стала талісманом, її слід зарядити. Візьми іграшку в руки, пригорни до себе і подумки дуже-дуже попроси її допомогти тобі стати відмінником чи не боятися темряви і привидів. Запам'ятай: талісман діє тільки в хороших справах. Іграшку завжди носи з собою, а якщо вона велика, хай чекає тебе вдома на ліжку — її добра енергія "підживлюватиме" тебе й на відстані.

І не забудь написати "Барвінку", який талісман ти вибрав і в чому сподіваєшся на його допомогу.

Правильні відповіді ("Барвінок" № 12)

Зайві пари: метелик — метелиця, синець — синиця, король — кролиця, дурень — дурниця, павук — павутиця. Це́нтнер, ста́туя, ре́шето, позао́чі, позао́торік, пра́внучка, нудни́й, середи́на, фартух, черговий.

Про дзвін-гавкун і рік вірного друга

Гав-гав-гав-
привіт, телебарвінчата!

Не дивуйтеся, чого це я, кіт Бегемот, журналіст солідної телекомпанії "Няв + гав + цвірінь", так, вибачте, розгавкався. І вам раджу напередодні Нового року зробити це. Бо наступний 2006 рік — рік Собаки.

Тому й хочу запропонувати вам телемандрівку до Непалу — на свято Тихар. Під час нього, зокрема, вшановують і собак — вірних друзів людини з давніх-давен.

Їх тут дуже багато — на вулицях, біля храмів. Якщо пес лежить на дорозі, водій не проганяє його сигналом, а об'їжджає.

Тепер ми помандруємо до міста Бахктапура. Тут дуже гарний королівський палац. Та справжня дивовижа — дзвін на майдані біля палацу. Чуєте, він озивається не традиційним, а наче собачим голосом. І лунає тільки в особливих випадках.

Поки ми подорожуватимемо цією країною, зверніть увагу на те, що біля багатьох храмів є скульптури собак.

А ось у цьому будинку нам дозволять подивитися обряд на честь собаки, який називається пуджу.

Збирається вся родина, і брахман (священнослужитель) звертається до собаки з проханням вірно служити людям і не кривдити їх. Потім йому на чолі сталять знак — тикі й вішають квіткову гірлянду на шию. Під час свята собак добре годують (і бездомних теж), з ними граються.

Повертаючись додому з телемандрівки, ми з вами ненадовго зупинимося в іншій країні — Бельгії. Тут теж шанують собак. У День святого Губерта їм дозволяють бути присутніми на месі (богослужінні) в церквах, що носять ім'я цього святого. Собак кроплять свяченою водою і пригощають особливими "хлібцями святого Губерта".

2006 рік — рік вогняного Собаки за східним гороскопом. Він легко знаходить друзів, уміє працювати, чесний, любить техніку і досягає успіху там, де інші зазнають невдачі. Великий упертюх. Тепер, коли ви, телебарвінчата, знаєте, в яких справах вам допоможе цей Собака, погавкайте трохи під ялинкою, щоб завоювати його прихильність. Хоча він і так допомагатиме вам. Бо собака — вірний друг людини.

До наступної телемандрівки!

БАЛАКУЧИЙ МОТЯ

БАРВІНКОВЕ ЛОТО

БАРВІНКОВЕ ЛОТО

Без передплатної квитанції купон не грає

Ім'я та прізвище, вік барвінчатка _____

Адреса _____

МІНІСТЕРСТВО ЧЕМПІОНІВ

Варвара ГРИНЬКО

БРАТИ КЛИЧКИ

Володимир та Віталій —
Два боксери. Два брати!
Що красиві, а що сильні —
Ясне сонце їм світи.

Славлять хлопці Україну.
Два бійці... Брати Клички.
Знають нині у всім світі,
Які в наших "кулачки".

А ТИ ЧЕМНИЙ І ВИХОВАНИЙ?

19 грудня сивочолий дідусь Миколай усім чемним і вихованим діткам покладе під подушки подарунки, а неслухам і бешкетникам — різки. Перевір, що чекає на тебе. З-під подушок виглядають подарунки. Яку з них ти візьмеш собі, а яку залишиш брату чи сестрі? А тепер зазирни на наступну сторінку — під вибрану подушку.

ВИГРАЙ 500 ГРИВЕНЬ!

Барвінчатко!

Вибери і впиши в кружечки п'ять номерів

ХОЧЕШ ВИГРАТИ 500 ГРИВЕНЬ?

Хочеш мати власні гроші? Президент Барвінкової республіки Барвінок піклується про своїх громадян. А тому дає шанс найкращим із барвінчат (а значить — і тобі) заробити грошову стипендію (уже 50 стипендіатів отримували її), гонорар (5 переможців літературного конкурсу отримали по 50 гривень) або ж виграти 500 гривень у Барвінковому лото. Минулого року грошові виграші отримали аж 8 барвінчат (див. разом із батьками "Барвінок" № 2, 2005 р.).

Спробуй і ти! Адже, мабуть, мрієш про плеєр, ролики, скейт, велосипед... Уважно роздивись портрети на попередній сторінці, вибери з-поміж них п'ятьох героїв, які принесуть тобі удачу, і відповідні номери запиши в купон. Купон заповни і разом із передплатною квитанцією на 2006 рік надішли до редакції.

Якщо ти вгадаєш п'ять номерів, отримаєш суперподарунок — 500 гривень! Чотири номери — 250, три — 100 гривень!

УЧАСТЬ У ЛОТО МОЖУТЬ БРАТИ ВСІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ЖУРНАЛУ НА 2006 РІК. Якщо батьки передплатили тобі "Барвінок" на цілий рік, ти отримаєш повний виграш, на півроку — половину суми виграшу, на три місяці — третину. Тож переконай маму й тата, що вигідніше передплатити журнал відразу на цілий рік. І ти будеш упевнений, що матимеш усі номери "Барвінку" і зможеш брати участь у конкурсах та вибороти омріяний приз. І батьки трохи зекономлять грошей — річна пільгова передплата за індексом 91800 обійдеться дешевше, ніж передплачувати щоквартально чи кожні півроку.

У Барвінковій республіці мрії збуваються!

Ти віддав брату чи сестрі більше подарунків, ніж залишив собі. Вчинив, як належить вихованій і добрій людині. Твій вчинок сподобався святому Миколаю.

Мамусиній господині,
Що порядок любить все,
Даруночки несу нині,
Бо дитина на них жде.
Ой голубко, моя крале,
Слухай маму все свою —
То не тільки книжку й лялю,
А й цукерок принесу!

Ти забрав собі більше подарунків, ніж залишив брату чи сестрі. Тобі має бути соромно — насправді ж ти не жадюга якийсь. Твій вчинок не сподобався святому Миколаю.

Ти, дитино моя мила,
Маєш тут, що заслужила, —
Я до тебе загостив
І дарунок тут лишив:
Що не слухала ти тата,
Ані мами, ані брата,
Тому різку, як той гай,
Дає святий Миколай!

СЛОВОГРАЙ

СТРАХОПУДА НЕ ЗЛЯКАЛИСЬ — СЛОВА ВИЗБИРАЛИ

Міністерство української мови уряду Барвінкової республіки повідомляє, що жоден з учасників конкурсу "Словограй" не злякався страхопуда — опудала. Кмітливі барвінчата вправно визбирали сховані в цьому слові інші іменники. Та найбільше їх знайшов Олександр МАРТИЧ із Києва — він нагороджується книгою.

А хто знайде найбільше слів (іменників у називному відмінку) в слові *"квадранець"*? Так у давнину називали частину години. Яку саме — поміркуйте, а підказками хай стануть слова "квадрат", "квартет", "квартал" (частина року).

Переможець конкурсу отримає подарунок.

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ЯЗИКАТОЇ ХВЕСЬКИ

Усім запитайчикам і відповідайчикам привіт із бублейної хмари від мене — упорядниці найприкольнішої в світі енциклопедії Язикатої Хвеськи. Читаймо її нові сторінки.

ЧОМУ ЧЕРЕВИЧКИ САМІ НЕ ХОДЯТЬ?

Колись черевички ходили самі, але потім вони стали лінивими. Тож і попросили, щоб ніжки їх носили.

Марія КІСІЛЬОВА, м. Київ

Черевички не ходять самі тому, що бояться заблукати.

Микола БОДНАРУК, Хмельницька обл.

ЧОМУ НЕСЛУХНЯНИХ ДІТЕЙ СТАВЛЯТЬ У КУТОК?

Щоб вони подумали, який фокус ще утнути.

Василь ГРЕСЬКО, Львівська обл.

Там, у кутку, живе Домовичок. Він тримає неслуха за одяг до тих пір, аж доки він попросить пробачення.

Яніна БУТКО, Полтавська обл.

Неслухняну дитину ставлять у куток, щоб у неї не було місця гратися.

Софія ПИЛИПЮК, м. Луцьк

А ХТО ЗНАЄ ВІДПОВІДІ НА ЗАПИТАННЯ:

Чому хмари не кукурікають?

Анна ТИМОШЕНКО, Чернігівська обл.

Чому ведмідь спить у барлозі, а не в будинку?

Наталія ПОНОМАРЕНКО, Харківська обл.

Чому зебри смугасті?

Наталя ЖАВРУК, Житомирська обл.

Найцікавіші відповіді будуть відзначені нагородами Міністерства фантазії.

ВІДПОВІДІ НА ЗАВДАННЯ, надруковані у цьому номері

З ТОРБИНКИ ДЯДЕЧКА ЗАПИТАЛЬНИКА

Новорічні подарунки

Допоможи Діду Морозу

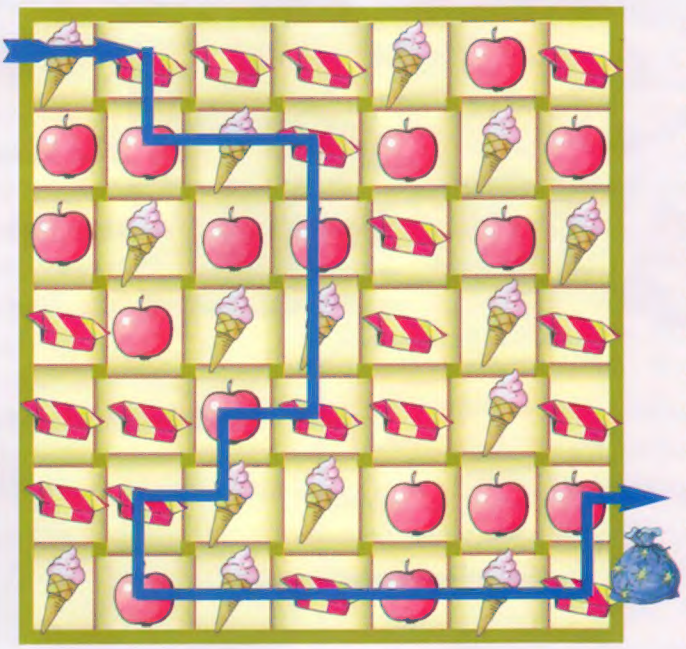

Найдовша ніч. На заячий скік.

Сніжинка. Сова кричить — холод накликає.

Приказка. Зимовий деньок як комарів носок.

"БАРВІНОК" ЩИРО ВІТАЄ ГРУДНЕВИХ ІМЕНИННИКІВ

Продовження привітань на стор. 31.

Лілію БАКАЛІНСЬКУ

Катерину БЕСАРАБ

Романа ВАЩУКА

Богдана ВЕЛИЧКА

Інну-Марію ГАВІНСЬКУ

Руслана ГАЛАМПЕТУ

Олесю ГЛУШАК

Романа ГОРБАЧОВА

Володимира ГОРОШКЕВИЧА

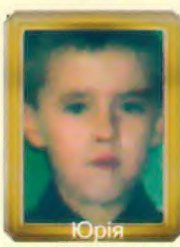

Юрія ГРИШАНА

Євгена ДОБРИКА

Катерину ДУБИЦЬКУ

Олександра ДЯЧЕНКА

З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ, БАРВІНЧАТА!

Сельма ЛАҐЕРЛЕФ

Ілюстрація О. БАССА

Улюбленій книжці барвінчат "Чудесна мандрівка Нільса Гольґерсона з дикими гусьми" Сельми Лаґерлеф наступного року виповниться 100 років.

ПРИЗОВІ ЗАПИТАННЯ З КАЗКАРІЇ

Щономера (аж до № 10 2006 року включно) ти, барвінчатко, отримуватимеш запитання з Казкарії. Готуватимуть їх для тебе герої казок і мультиків. Ти маєш відповідати на них. Наприкінці року серед учасників конкурсу розігруватимуться 10 призів від Карлсона, Дюймовочки, Пана Коцького і ще когось.

Цього разу запитання від Нільса Гольґерсона, того самого, який мандрував із дикими гусьми.

Привіт, барвінчата! Не подумайте, що я хвастаюсь, але про мою подорож читали ваші мами й тата, бабусі й дідусі. Бо цю повість-казку шведська письменниця Сельма Лаґерлеф написала майже 100 років тому. Її читали в народних школах як читанку з географії. Тож сміливо, якщо самі не знаєте відповідей, залучайте до роботи своїх батьків.

Хто мене зачаклував?

Чому мене не з'їла кішка?

Яким музичним інструментом я заманив пацюків у озеро?

Відповіді слід надсилати до редакції не щомісяця, а наприкінці року.

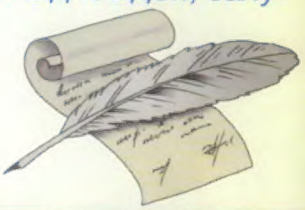

МАЙДАН ЛУСТУНІВ

Василь ДІДЕНКО

ЙДИ ДО МЕНЕ, ЗАЄЧКУ

Йди до мене, заєчку,
дам тобі куфаєчку,
і штанці, і рукавиці,
не гуляй по сніговиці.

Он лисиця скоком-боком
подалася через поле.
Он вовчище хижим оком
озирає гори й доли.

Хочу я, щоб не попався
ти лисиці й вовку в зуби.
Настрибався, наблукався,
з'їж морквину, любий!

ПРОВУЛОК ЗАГАДКОВИЙ

Ниток багато,
А в клубок не змотати.

ВУЛИЦЯ РОЗУМНИКІВ

Яку цифру слід викреслити з числа 621, щоб число, що залишиться, ділилося на сім?

Три сови за три хвилини вполювали три миші. Скільки хвилин знадобиться одній сові, щоб вполювати одну мишу?

Художник В. ДУНАЄВА

ВІДПОВІДІ НА ЗАВДАННЯ, вміщені у № 11

Озимина.

Дві ноги, у тварин — лапи. Річка Тигр.

ВІДПОВІДІ НА ЗАВДАННЯ, вміщені у № 12

Павутина.

6.

Три хвилини.

Юліану ЄРМАКОВУ
Станіслава ЖУКА
Євгенію ЗАДОРОЖНУ
Вікторію КАЗАК
Володимира КАЗАКА

Анастасію КАСКО
Олександра КВАРТІНА
Олену КИРИЛЮК
Катерину КОВАЛЕНКО
Максима КОНОВАЛА
Олега КРИВЕНКА
Богдана КУЖЕЛЯ

Яну КУЗНЕЦЬ
Андрія КУЛАКОВА
Анну КУЛІКОВЕЦЬ
Романа ЛАНЬКА
Ірину ЛИТВИНЕНКО
Анастасію ЛУЦЬКУ
Аліну ЛЯШУК

Андрія МАНДРАБУРУ
Ніну МАНІТУ
Дарину МІРОНЕНКО
Карину МОВУ
Даниіла НИЧКУ
Оксану НИЩЕНКО
Марину ОМЕЛЬЯНЕНКО

Анастасію ПАРФЕНЮК
Дмитра ПАРФЕНЮКА
Вікторію ПЕЧЕНЮК
Григорія ПИЛИПЕНКА
Сергія ПЛАХОТНЮКА
Дарію ПОГРЕБНЯК
Едуарда ПОЛЯКОВА

Олега ПРИХОДЬКА
Олексія ПУЛИНА
Лілію РИНДУ
Анастасію РОМЕЦЬ
Валерію РУДЕНКО
Олександра РУСІЛОВА
Миколу СИМОТЮКА

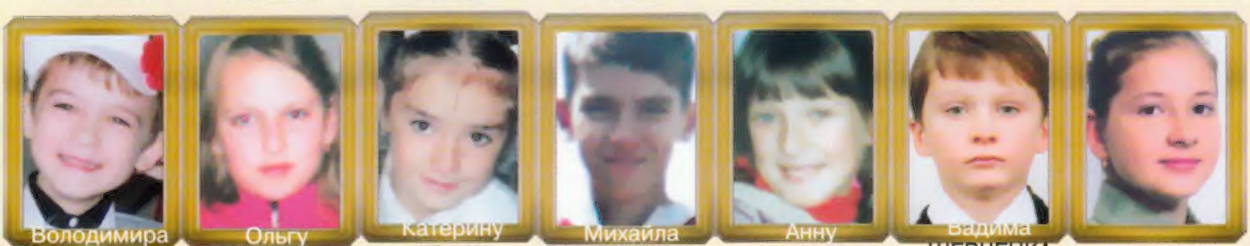
Володимира СИМЧУКА
Ольгу ТИНИЦЬКУ
Катерину ТОКАР
Михайла ТОФАНА
Анну ТРУБУ
Вадима ШЕВЧЕНКА
ШЕРЕМЕТ

Софію ШНИР
Михайла ШОСТАЛА
Миколу ЯРЕМЧУКА

БЮРО ІМЕНИННИКІВ НАГАДУЄ

Лютневі іменинники мають надіслати фото (з виразним зображенням обличчя, чітко написаними прізвищем, ім'ям та датою народження) разом із квитанцією на 12 місяців (пільгова передплата — індекс 91800, піврічні квитанції такого права не матимуть) до 10 січня, березневі — до 10 лютого. Якщо квитанція в редакції, вкажіть, на який конкурс її надіслано.